

Epoon koulu säästy

Uhka Epoon koulun lakkauttamisesta nousi taas kerran esille syksyllä 2022. Porvoon sivistystoimen virkamiehiltä tullut esitys lakkauttamisesta meni elokuussa 2022 sivistyslautakuntaan, joka äänin 9-2 siunasi lakkautuksen. Vedottiin pedagogisiin syihin, koulun väitettyn huonoon kuntoon, taloudellisiin syihin ja väestöennusteisiin. Lopullinen päätös siirtyi kuitenkin kaupunginvaltuuston budjettikokoukseen joulukuussa 2022.

Etelä-Porvoon asukkaat nousivat vastustamaan koko laajan alueensa ainoan suomenkielisen koulun lakkauttamista. Koulun aktiivisen vanhempainyhdistyksen johdolla syntyi valtaisa kansanliike koulun puolesta. Huterat argumentit koulun lakkauttamiseksi kaadettiin tarkan selvitystyön jälkeen perusteettomina yksi toisensa jälkeen. Keskustelua käytiin lehtien palstoilla, sosiaalisessa mediassa sekä radiossa ja tv:ssä paikallistasolta aina valtakunnanmediaan saakka. Myös Piirlahden kyläyhdistys osallistui koulun puolustustaisteluun monin tavoin, mm. otamalla yhteyttä päättäjiin, toimimalla somessa ja levittämällä julisteita laajalti teiden varsille

Jo ennen valtuuston kokousta 14.12.2022 oli selvää, että vihreät, perussuomalaiset, keskusta ja vasemmistoliitto tulisivat kannattamaan Epoon koulun säilyttämistä. Tuloksen varmisti lopullisesti kokoomuksen ja RKP:n valtuustoryhmien hajominen siten, että molemmista osa puolsi Epoon koulun jatkamista. Myös kristillisdemokraatit olivat koulun säilyttämisen kannalla. Sen sijaan sosialidemokraatit olivat loppuun saakka Epoon koulua vastaan, yhden edustajan äänestäessä tyhjää. Lopputulos oli kuitenkin loistava: Epoon koulun lakkauttaminen peruttiin kaupunginvaltuuston äänin 29-21.

Koulumme siis säilyy ja Eppo ympäristöineen saa rauhan kehittyä kylä rakenneohjelman mukaisesti. Koulun säästyminen on tärkeää koko Etelä-Porvoon ja saariston lapsiperheiden sekä asukkaiden yhdenvertaisuuden kannalta. Valtuusto päätti myös, että Epoon alueen seisahduksissa olleisiin kaavoitusasioihin sekä kaupungin uusien tonttien markkinointiin mm. kunnalliskodin alueella ja Kivihaassa laitetaan vauhtia. Näin koulun oppilaaksiotalueelle muuttaa lähivuosina epäilemättä lukuisia uusia lapsiperheitä, joille oma kyläkoulu on tärkeä vetovoimatekijä.

Epoon koulu skonades

Hotet om att stänga Epoon koulu kom upp igen hösten 2022. I augusti 2022 kom förslaget om nedläggning från tjänstemännen på Borgås bildningssektor och gick till utbildningsnämnden som röstade med 9-2 för att godkänna nedläggningen. Pedagogiska skäl, skolans påstådda dåliga skick, ekonomiska skäl och befolkningsprognoser angavs. Det slutgiltiga beslutet flyttades dock till stadsfullmäktiges budgetmöte i december 2022.

Invånarna i södra Borgå ställde upp för att motsätta sig avskaffandet av den enda finskspråkiga skolan i hela området. Under ledning av skolans aktiva föräldraförening bildades en enorm folkrörelse till förmån för skolan. De tunna argumenten för att avskaffa skolan kastades efter en noggrann utredning ner som ogrundade. Diskussionen fördes i tidningsspalter, i sociala medier och i radio och TV, från lokal nivå ända till riksmidia. Pirlax byaförening deltog också i kampanjen på många sätt, t.ex. genom att kontakta beslutsfattarna, arbeta i sociala medier och sprida affischer brett längs vägarna

Redan inför fullmäktigemötet den 14 december 2022 stod det klart att de gröna, sannfinländarna, centern och vänsterförbundet skulle stödja bevarandet av Epoon koulu. Resultatet säkerställdes slutligen genom att kokoomus och SFP:s fullmäktigegrupper sprack så att en del av båda stödde fortsättningen av Epoon koulu. Även kristdemokraterna var för att behålla skolan. Istället var socialdemokraterna konsekvent emot Epoon koulu, med en representant som röstade tomt. Slutresultatet blev dock jättebra: avskaffandet av Epoon koulu ställdes in i stadsfullmäktige med röster 29-21.

Så vår skola kommer att bevaras och Ebbo och dess omgivning får ro att utvecklas i enlighet med bystrukturprogrammet. Att rädda skolan var viktigt för hela södra Borgås och skärgårdens invånare och barnfamiljer och för jämställdheten. Stadsfullmäktige beslöt också att skynda planläggningen och marknadsföringen av stadens nya tomter i Ebbo, bl.a. på kommunalhemsområdet och i Stenhagen. Under de kommande åren kommer utan tvekan många nya barnfamiljer - för vilka en egen byskola är en viktig attraktionsfaktor - att flytta till Epoon koulus elevupptagningsområde.

Saajan tilinumero Mottagarens kontonummer	IBAN FI11 1124 3000 2089 60	BIC	
Saaja Mottagare	Piirlahden kyläyhdistys ry. Pirlax byaförening rf.	Jäsenmaksu/Medlemsavgift 6 e/henk/pers 12 e/perhe/familj	
Maksajan nimi ja osoite Betälarens namn och adress			
TILISIIRTO. GIRERING Allekirjoitus Underskrift		Viitenumero Ref. nr	5005
Tiilitä nro Från konto nr		Eräpäivä Förfallodag	Euro €

Maksu välitetään saajalle maksujenvälityksen ehtojen mukaisesti ja vain maksajan ilmoittaman tilinumeron perusteella.
Betalingen förmedlas till mottagaren enligt villkoren för betalningsförmedling och endast till det kontonummer som betälaren angivit.

Pirlaxbladet

Numero. 1/Nummer 1 Huhtikuu/April 2023 - www.piirlahti.fi

Ajankohtaisista tänä kesänä / Aktuellt i sommar

Pirlax byaförening rf. årsmöte onsdagen den 14.juni 2023 kl. 18.00 på Pirlax gård. Stadgeenliga ärenden. Kom och bekanta dig med den nuvarande styrelsen, och ta del i diskussionen om vår verksamhet. Välkommen.

Med vänlig hälsning ordf. Pia Lehtosaari, vice ordf. Johanna Sjöblom, sek. Mina Westerholm, kassör Liisa Wilska, Maria Björkqvist, Hilka Pekkanen, Taina Granholm, Niklas Fridolfsson och Juhani Lehtosaari.

Piirlahden kyläyhdistys ry. Vuosikokous keskiviikkona 14. kesäkuuta 2023 klo.18.00. Käsitellään sääntömääräiset asiat.klo.18.00. Tule tutustumaan nykyiseen hallitukseen ja keskustelemaan yhdistyksen toiminnasta. Tervetuloa!

Ystävällisin terveisin puh.joht. Pia Lehtosaari, varapuh.joht. Johanna Sjöblom, siht. Mina Westerholm, rahastonhoitaja Liisa Wilska, Maria Björkqvist, Hilka Pekkanen, Taina Granholm, Niklas Fridolfsson ja Juhani Lehtosaari.

Skriv in i kalendern!
Merkitse kalenteriin!

SOMMARFEST på Pirlax gård söndagen den 30. Juli 2023.
KESÄJUHLAT Piirlahden kartanolla sunnuntaina 30. heinäkuuta 2023. Tervetuloa mukaan! Välkommen med!

Miten Björkqvisteistä tuli Piirlahtelaisia

Perustuu Ulla Ingvallin (o.s. Björkqvist) muisteluihin.

1950-luvun alussa tenholalaiset Henry ja Gunnel Björkqvist etsivät maatilaa vuokrattavaksi. Kohtalo toi heidät Porvoon Virvikiin, jossa Wallénin perhe tarvitsi vuokralaisen. Björkqvistin perheeseen kuuluivat myös lapset Ulla (s.1946) ja Olof (s.1947), jotka olivat Porvooseen muuttaessaan kuusi- ja viisivuotiaat. Perhe asui Virvikissä seitsemän vuotta, ja Ullalla on tuolta ajalta monia hyviä muistoja. Perhe asui keltaisessa talossa Virvikin kartanon päärakennuksen vieressä.

Björkqvistin perhe jätti Virvikin vuonna 1959 ja muutti Virvikin metsän toiselle puolelle, Piirlahteen. He ostivat yhden niistä kuudesta siirtolaistalasta, jotka oli jaettu Tytärsaaresta tulleille siirtolaisille. Pohjan perhe oli muuttanut pois jo vuonna 1951.

Tontilla oli niin sanottu rintamamiestalo, saunarakennus ja ulkorakennus. Talo oli kylmä ja vetoinen, ja Ulla muistaa, että talvella vesi sangossa oli jäässä. Kiinteistöön kuului metsää, Pirlaxvikiin viettävä peltosarka, kalavettä ja osa Svedjeholmenin saaresta.

Henry oli lopettanut uransa maanviljelijänä ja hän siirtyi rakennusalalle, pääasiassa kesämökkien rakentamiseen. Talvisin hän työskenteli myös metsätöissä. 1970-luvulla Henry rakensi Villa Armin Paetaun perheelle, joka myöhemmin myi talon Mats Kjellbergille ja hänen perheelleen.

Henry Björkqvist rakensi 1960- ja 1970-luvuilla Svedjeholmenille seitsemän vuokratavaa kesämökkiä. Ensimmäisten vuokralaisten joukossa olivat Boris ja Maj Rynnänen Piirlahdesta, Ole ja Ros-Marie Holmberg Piirlahdesta sekä

Leif Hällfors Ilolasta.

Henry rakensi mökin jokaiselle lapselleen. Ulla sai mökin Tiliruukintien alareunasta ja Olof tien yläreunasta, lapsuudenkotiensa vierestä.

Perheen lähimmät naapurit Piirlahdessa olivat Gunnar ja Ingeborg Lindholm tyttärensä Ullan kanssa sekä Grundströmin perhe, Elis ja Irja sekä lapset Rut, Håkan ja Rea. Grundströmit olivat tulleet Onaksen saaresta ja myös ostaneet yhden Piirlahden karjalaistiloista. Nämä kaksi perhettä olivat ruotsinkielisiä, mikä oli helpotus, koska Björkqvistin perhe ei puhunut paljoakaan suomea.

1960-luvulla Piirlahdessa oli vilkas seuralämä. Bygdebosassa Ebbo Uf:n talossa oli paljon ohjelmaa, juhlia ja teatteria puheenjohtaja Bruno Halénin johdolla, Ulla muistelee. Tansseja oli usein, aina elävän musiikin tahdissa. Ulla ei kuitenkaan tavannut tulevaa aviomiästään, helsinkiläistä Börje Ingvallia, missään illanvietossa. He olivat tavanneet jo Virvikissä, sillä Börjen perhe rakensi kesähuvilan Ränäsiin 1950-luvulla.

Ulla ja Börje avioituivat ja muuttivat Helsinkiin vuonna 1969. Seuraavana vuonna syntyi heidän poikansa Björn, jota kutsutaan Nalleksi. Ullan ja Börjen tiet erkanivat myöhemmin.

Ullan veli Olof meni naimisiin nuorena ja sai tyttären, Brittin. Myöhemmin hän meni naimisiin piirlahtelaisen Margareta ”Magga” Sjöblomin kanssa. Muutaman Porvoossa vietetyn vuoden jälkeen Olofin kesämökki rakennettiin ympärivuotiseen käyttöön ja perheestä tuli piirlahtelaisia. Lapset Johan ja Jeanette syntyivät vuosina 1971 ja 1973.

Olof oli koulutettu mekaniikko, mutta vaihtoi sittemmin niistä töistä autonratin taakse ja

työskenteli taksinkuljettajana. Olof edesmeni vuonna 1986, vain 38-vuotiaana. Kun Olofin syöpä todettiin, pilke hänen äitinsä Gunnelin silmässä sammutti, kertoo Ulla. Kun Olof kuoli, Ulla ja hänen kumppaninsa Harri Bergholm muuttivat Ullan mökille Piirlahteen autamaan Gunnel-äitiä. Melko pian Gunnel sairastui, ja kolme vuotta Olofin kuoleman jälkeen hänkin edesmeni. Sen jälkeen Helsingissä työskennelleistä Ullasta ja Harrista tuli päätoimisia piirlahtelaisia, he asuivat Ullan lapsuudenkodissa.

Pitkistä työmatkoista huolimatta Ulla työskenteli ahkerasti tilitoimistossa, jossa hän oli osakkaana. Hänelle tuli täyteen 50 vuotta alalla ennen kuin viimein siirtyi eläkkeelle marraskuussa 2021, 75-vuotiaana.

Ullan kumppani Harri Bergholm edesmeni kesällä 2022. Ulla jakaa arkensa nyt Piirlahdessa syntyneen kissansa Sinin kanssa.

Ullan lähin ympärivuotinen naapuri on veljenpoika Johan Mariansa ja kissa Svanten kanssa. Johan ja Maria muuttivat Piirlahteen kun Magga lähestyi eläkeikää ja halusi muuttaa kaupunkiin. Magga työskenteli koko työuransa hoitajana Epoon vanhainkodissa.

Ullan poika Nalle asuu Helsingissä, mutta on usein Piirlahdessa Ullan luona ja kesäisin mökillään Lilla Svedjeholmenilla. Suurin osa Henryn Svedjeholmenille rakentamista kesämökeistä on edelleen perheenjäsenten hallussa. Yhden niistä omistaa Olofin vanhin tytär Britt, joka asuu Porvoossa tyttärensä kanssa. Toinen mökeistä kuuluu Johanille ja Marialle.

Olofin ja Maggan tytär Jeanette asuu Helsingissä tyttärensä kanssa.

Henry, Gunnel, Ulla ja Olof. Oikealla isoisä August, jolla oli tapana vieraillla Virvikissä kerran vuodessa. Silloin hän korjasi kaiken valjaista kenkiin, suutari kun oli Prästkullan kartanossa Tenholassa. Gunnelin isä Knut Nyberg oli kalastaja Lindön tilalta Tenholasta.

Henry, Gunnel, Ulla och Olof. Till höger farfar August som kom på besök till Virvik en gång om året. Då reparerade han allt från seldon till skor, skomakare som han var på Prästkulla gård i Tenala. Gunnels pappa Knut Nyberg var fiskare på Lindö gård i Tenala.

Ullan mielipuuhaa on puutarhanhoito, kuten kukkapenkkin haravointi ja rapsuttaminen. Omenapuut istutti Henry heidän ensimmäisenä Piirlahti-syksynään. Ne eivät enää tee kovinkaan paljon omenia, mutta Ullaa ilahduttaa puiden kaunis kukinta kesän alussa.

Att räfsa, krafsa och ansa i blomrabatterna och trädgården, hör till Ullas favoritsysselsättningar. Äppelträdenplanterades av Henry första hösten de bodde här. Numera ger de inteså bra frukt, men Ulla gläds över den vackra blomningen i början av sommaren.

Johan, joka peri kiinnostuksensa moottoreihin ja koneisiin isältään, on äskettäin saanut omistukseensa isoisänsä Henryn traktorin, Massey Fergusonin vuodelta 1952.

Johan, som fått intresset för motorer och maskiner i arv, både från sin pappa, har nyligen övertagit farfar Henrys traktor, en Massey Ferguson från år 1952.

Hur Björkqvistarna blev Pirlaxbor

Baserat på Ulla Ingvalls (f. Björkqvist) minnen.

Tenalaborna Henry o Gunnel Björkqvist letade i början av 1950-talet efter en gård att arrendera. Ödet förde dem till Virvik i Borgå, där familjen Wallén behövde en arrendator. Till familjen hörde också barnen Ulla (f.1946) och Olof (f.1947) som vid flytten till Borgå var sex och fem år gamla. Familjen stannade på Virvik i sju år, och Ulla har många goda minnen från den tiden. Familjen bodde i det gula huset strax intill Virviks huvudbyggnad.

Familjen Björkqvist lämnade Virvik år 1959, och flyttade till andra sidan av Virviks skog, till Pirlax. De köpte ett av de sex karelarställen som tytärskärborna fått sig tilldelade. Familjen Pohjola hade flyttat bort redan 1951.

På tomten fanns ett s.k. frontmannahus, en bastubyggnad och ett uthus. Huset var kallt och dragigt och Ulla minns att vattnet i åmbaret var fruset på morgonen om vintern. Till fastigheten hörde lite skog, en teg som vätte ner mot Pirlaxviken, samt fiskevatten och en del av Svedjeholmen.

Henrys karriär som jordbrukare var över, och han slog sig in på byggnadsbranschen. Främst byggde han sommarstugor, om vintrarna arbetade han också med skogsarbete. Henry byggde på 1970-talet Villa Armi åt familjen Paetau, som sedermera sålde huset åt Mats Kjellberg med familj.

På Svedjeholmen byggde Henry Björkqvist på 1960- och 1970-talet sju sommarstugor för uthyrning. Bland de först hyresgästerna fanns Boris och Maj Rynnänen från Pirlax, Ole och Ros-Marie Holmberg från Pirlax och Leif Hällfors från Illby. Henry byggde var sin stuga åt

sina barn. Ulla fick en stuga på nedre sidan om vägen och Olof en stuga på övre sidan om vägen och barndomshemmet.

Familjens närmaste grannar i Pirlax var Gunnar och Ingeborg Lindholm med dottern Ulla, samt familjen Grundström, Elis och Irja med barnen Rut, Håkan och Rea. Grundströms hade kommit från Onas, och hade också köpt ett av karelarställen i Pirlax. Dessa två närmaste familjer var svenskspråkiga, vilket var en lättnad, eftersom man i familjen Björkqvist inte var så bra på finska.

På 1960-talet var det livligt sällskapsliv i byn. På Bygdebo i Ebbo Uf.s lokal var det mycket program, fester och teater, med ordförande Bruno Hallén i spetsen, minns Ulla. Danser var det ofta, alltid till levande musik.

Det var ändå inte på någon dans som Ulla mötte sin blivande man, helsingforsbon Börje Ingvall, för första gången. De hade träffats redan under Virvik tiden, eftersom hans familj byggde stuga längs Rånäsvägen på 1950-talet.

Ulla och Börje gifte sig och flyttade till Helsingfors 1969. Följande år föddes sonen Björn, som kallas Nalle. Småningom gick Ulla och Börje skilda vägar.

Ullas bror Olof gifte sig ung och blev pappa till dottern Britt. Senare gifte han om sig med Margareta, Magga, Sjöblom från Pirlax. Efter några år i Borgå byggdes Olofs sommarstuga om för året-om-boende och familjen blev Pirlaxbor. Barnen Johan och Jeanette föddes åren 1971 och 1973.

Olof var utbildad mekaniker men flyttade småningom från verkstadsgolvet till att sitta bakom ratten på fordonen, och jobbade som taxichaufför. Olof dog i cancer 1986, endast 38 år gammal. När Olof fick sin can-

cerdiagnos, slocknade glimten i mamma Gunnels öga, berättar Ulla. När Olof gått bort flyttade Ulla och hennes sambo Harri Bergholm till Ullas stuga i Pirlax, för att vara till hjälp för mamma Gunnel. Rätt snart blev Gunnel dålig och tre år efter Olofs död gick också hon bort. Ulla och Harri som båda jobbade i Helsingfors, blev pirlaxbor på heltid, bosatta i Ullas barndomshem.

De långa arbetsresorna till trots, jobbade Ulla ihärdigt på i bokföringsbyrån hon var delägare i. Det blev 50 år i branschen, innan hon i november 2021 tog steget ut i pensionärslivet, 75 år gammal.

Ullas sambo Harri Bergholm avled sommaren 2022. Nu delar Ulla vardagen med katten Sini, som är infödd pirlaxbo.

Ulla har som närmaste året-om-grannar brorssonen Johan med sin Maria, och katten Svante. Johan och Maria flyttade till Pirlax då Magga närmade sig pensionsåldern, och ville flytta till stan. Magga jobbade hela sin yrkesverksamma tid som vårdare på Ebbo åldringshem.

Ullas son Nalle bor i Helsingfors, men är ofta i Pirlax hos Ulla, och sommardag på sin stuga på Lilla Svedjeholmen. De flesta av sommarstugorna som Henry byggde på Svedjeholmen, är fortfarande kvar i familjemedlemmarnas ägo. En av dem ägs av Olofs äldsta dotter Britt, som bor i Borgå med sin dotter. En annan av stugorna hör till Johan och Maria.

Olofs och Maggas dotter Jeanette bor i Helsingfors med sin dotter.

Mina Westerholm
Käännös: Liisa Wilska